

Lerums kommun
Sektor samhällsbyggnad
Planenheten
443 80 LERUM

Kopia till Länsstyrelsen, Samhällsbyggnadsenheten

Lerums Naturskyddsförenings synpunkter på Detaljplan för fastigheten Torp 2:5, Bostäder väster om Häradsbron i Lerums kommun.

Lerums Naturskyddsförening (LNF) har tagit del av Underrättelse 2012-12-04 i rubricerade ärenden med bilagor. LNF har tidigare lämnat synpunkter på flera delar av planeringen för Lerums centrum:

Program för Lerums centrum (2006-09-18)
Detaljplaneprogram för avfart från E20 (2009-04-15)
Detaljplan för bostäder på Telestationstomten (2010-08-11)
Detaljplan bostäder vid Torpskolan (2010-10-16)
Detaljplan för Bagges torg, Solkatten och Triangeltomten (2010-11-16)
Detaljplan för bro över Sävån (2011-06-15)
Detaljplan för bostäder väster om Häradsbron (2011-08-05)
Detaljplan för Telestationstomten (2012-02-14)

Med utgångspunkt från LNF:s synpunkter på dessa tidigare planer samt det nu redovisade planförslaget för bostäder väster om Häradsbron (konsumtomten) tar LNF avstånd från planförslaget och förkastar planförslagets värdering av påverkan på Sävån. Planförslaget innebär enligt LNF:s uppfattning betydande miljöpåverkan på Sävån och därför måste miljökonsekvensbeskrivning samt ansökan om vattenverksamhet upprättas om planförslaget över huvud taget ska bli föremål för fortsatt handläggning. LNF accepterar bebyggelse på konsumtomten, men inte i enlighet med planförslaget och med tanke på dess miljöeffekter på i första hand Sävån.

LNF:s inställning summeras kortfattat i följande punkter:

- Det övergripande programmets långsiktiga målsättningar och effekter framstår som skadliga och felriktade i ett hållbarhetsperspektiv samt mot bakgrund av kommunens vision om att bli ledande miljökommun i Sverige år 2025. Helhetsbedömning av centrumplaneringens miljökonsekvenser saknas fortfarande.

- Planförslaget för bostäder väster om Häradsbron (konsumtomten) innebär tveklöst betydande miljöpåverkan på Säveån, inte minst vid sammanvägning med övriga planförslag som berör Säveån inom ramen för det övergripande programmet. Säveåns helhetsvärde beaktas inte tillfredsställande trots att detta framhålls i planhandlingarna.
- Utvärderingen av planområdets geotekniska förhållanden och föreslagna stabiliseringsåtgärder har inte som underlag tillfredsställande undersökningar och analyser ifråga om inverkan på Säveåns ravin. Påverkan på Säveån är dessutom otillräckligt utredd.
- Planområdets naturvärden redovisas på ett sätt som verkar styras av att underlätta planens genomförande, inte av objektiv hänsyn till naturvärdena.

LNF:s övergripande synpunkter på planprocessen

Redan i synpunkterna på programmet för Lerums centrum konstaterade LNF 2006-09-18 att föreslagen omformning av Lerums centrum skulle leda till betydande miljömässiga försämringar. Konsekvenserna för natur och miljö konstaterades dessutom vara otillfredsställande redovisade och utvärderade. LNF hade tre huvudinvändningar mot programmet:

1. Förslaget innebär oacceptabla intrång i Säveåns naturvärden.
2. Förslaget gynnar främst ökad biltrafik, vilket inte är långsiktigt hållbart.
3. Förslaget saknar systematiska och genomarbetade utvärderingar av miljökonsekvenser.

Med hänsyn till dessa grundläggande brister ansåg LNF att förslaget till program inte utan genomgripande omarbetning skulle kunna ligga till grund för fortsatt planering av Lerums centrum. Denna synpunkt har förstärkts allteftersom fler detaljplaneförslag har presenterats och den övergripande helheten blivit alltmera oklar genom successiva förändringar i det övergripande programmet. Det framstår alltmera uppenbart att kommunen försöker undvika en samlad miljöbedömning genom att enbart värdera konsekvenserna av varje delprojekt separat.

Programmet godkändes av kommunstyrelsen 2007-03-28, men antogs aldrig av kommunfullmäktige, vilket betyder att det har begränsad politisk förankring. Därefter har väsentliga förutsättningar i planeringen förändrats i den fortsatta handläggningen. I första hand gäller detta slopande av avfarten från motorvägen E20, slopande av bostadsbebyggelse utmed norra stranden av Säveån samt oklarheter beträffande övrig tillkommande bebyggelses omfattning, utformning och genomförande.

Bebyggelsens omfattning tycks i första hand styras av exploatörsintressen inom varje liten detaljplan. Detta är ”bakvänd planering”. Först bestäms antalet bostäder och de huskroppar som erfordras för dessa, därefter bedöms konsekvenser och vilka åtgärder som krävs för genomförandet. Rimligt vore istället att först värdera vilka ingrepp och förändringar som är tänkbara och acceptabla med hänsyn till helheten, därefter bestämma vilken bebyggelse som med hänsyn till påverkan kan tillåtas inom varje detaljplan.

Utöver programmet finns även andra dokument med oklar status som redovisar visioner och inriktningar för centrumplaneringen i Lerum. Planeringens helhetsstatus framstår ändå som oklar och ger ett intryck av *ad hoc*-hantering.

Planeringens långsiktiga målsättningar och effekter framstår som skadliga och felriktade i ett hållbarhetsperspektiv och mot bakgrund av kommunens vision om att bli ledande miljökommun i Sverige år 2025.

Mot bakgrund av de sålunda beskrivna förutsättningarna och osäkerheterna anser LNF att ett nytt, bättre genomtänkt och bättre förankrat planprogram är nödvändigt innan detaljplaner som den nu aktuella för bostäder väster om Häradsbron över huvud taget kan behandlas. Bland annat saknas fortfarande en helhetsbedömning av centrumplaneringens miljökonsekvenser.

Om planeringen, som nu sker, bryts ner i tillräckligt små delar utan att helheten beaktas kommer miljöeffekterna alltid att kunna betecknas som små för varje detaljplan. En annan effekt är att en viss plan innan den ens är antagen tillåts styra och låsa den fortsatta planeringen, så att olämpliga och oönskade fortsättningar av senare planer inte skall gå att undvika eller förhindra.

LNF:s värdering av Säveån

"Säveån är ur naturvårdssynpunkt ett av landets mest värdefulla vattendrag. I ån och dess omgivning finns många värdefulla djur- och växtarter."
(Länsstyrelsen i Västra Götalands län i information om Säveåprojektet).

Säveån passerar genom Lerums centrum. Stränderna är branta och mestadels tätt bevuxna av träd och buskar. Bebyggelse blockerar delvis tillträdet till stränderna framför allt på sydsidan av ån närmast centrum. Förutom att strandskoningar för att hindra stranderosion delvis har utförts är ån med närmaste stränder ändå att betrakta som relativt orörd natur. Naturvärdena har sålunda bevarats, men från rekreations- och upplevelsesynpunkt har åns attraktivitet endast delvis tagits tillvara i Lerums centrum.

Säveån genom Lerums tätort har bevarandeskydd som riksintresse för naturvård. Riksintresset omfattar förutom själva vattendraget även stränderna. Att så är fallet framgår av följande citat från avsnitt 5.1.3 i Precisering av riksintresset i Lerums kommun:
"Genom Lerums tätort är det endast ån och omgivande ravin som omfattas av riksintresset." Detta innebär rimligen att åtminstone den branta sluttningen närmast åns strandlinje inom konsumtomten omfattas av riksintresset. I planbeskrivningen anges emellertid mera ospecificerat att *"trädbården utmed ån"* ingår i riksintresset.

Säveån omfattas av skydd i form av Natura 2000-områden och naturreservat såväl uppströms som nedströms Lerums centrum. Vattendraget i hela sin längd har emellertid i praktiken samma bevarandevärde, vilket framgår av följande avsnitt ur Länsstyrelsens bevarandeplan 2005-12-20 för Natura 2000-området Säveån nedre delen:

"Mellan detta område och Säveåns (övre) Natura 2000-område finns värdefulla lek- och uppväxtområden för laxen. Området mellan Hedefors och Aspen bör undersökas närmare med avseende på betydelsen för laxbeståndet och kungsfiskaren. 2006-2007. Vid behov kan restaureringsåtgärder genomföras. Det är viktigt att se åns naturvärden och dalgången genom ett flertal kommuner som en helhet. Samarbetet mellan kommunerna och

Länsstyrelsen m. fl. på miljöskydds- och naturvårdsområdet bedöms som nödvändigt för att få effektivitet i arbetet med att uppnå gynnsam bevarandestatus för berörda arter och miljöer.”

Att ovanstående är relevant ifråga om de arter som speciellt skall skyddas genom Natura 2000-klassificeringen framgår av den nyligen genomförda inventeringen av lämpliga häckningsplatser för kungsfiskare i Säveån. Den bästa potentiella häckningsplatsen finns i en nipa mitt emot polishuset i Lerum, dvs mycket nära Lerums centrum och mellan de båda Natura 2000-områdena. Att Säveålxaxen passerar genom Lerums centrum är självklart. Ambitionen är dessutom att öka omfattningen av dessa passager. Som ett led i att uppnå god bevarandestatus för laxen anläggs ett omlöp vid Hedefors kraftverk med syfte att öka laxens reproduktionsområde.

I naturvärdesinventeringen som ingår i planunderlaget redovisas följande helhetsbedömning av Säveån:

”Eftersom vattendrag som Säveån är del i ett större sammanhang är det egentligen inte lämpligt att göra naturvärdesbedömningar av alltför små sträckor. Risken är att området får en för låg naturvärdesklassning eller ingen alls. Det vore lämpligt att titta på Säveån genom hela Lerums tätort och skapa en plan för hur man på sikt bibehåller en variation av miljöer i och utmed ån som är värdefulla för både växter, djur och människors hälsa.”

LNF instämmer helhjärtat i naturvärdesinventeringens uppfattning, vilken överensstämmer med vad LNF tidigare framfört vid flertaliga tillfällen, bland annat i möten med kommunledningen. Det är anmärkningsvärt att denna självklara slutsats om behovet av helhetsbedömning fortfarande inte har blivit vägledande för hänsynstagandet till Säveån i planeringen av Lerums centrum.

Mot bakgrund av länsstyrelsens uppfattning och omdömet i naturvärdesinventeringen bör rimligtvis alla ingrepp som riskerar att minska åns naturvärden värderas mycket kritiskt och med hänsyn till helheten. Det finns ett uppenbart behov av att ge Säveån ett generellt övergripande skydd mot den typ av geografiskt begränsade ingrepp som blir följden av att projekt föreslås eller beslutas utan hänsyn till påverkan på åns helhetsvärden.

Planerad bebyggelse och ingrepp i Säveån väster om Häradsbron (konsumtomten) ger enligt LNF:s uppfattning i sig betydande miljöpåverkan på ån, men skadan blir ännu mera påtaglig om även ingreppen för den tilltänkta nya bron och bebyggelsen vid Torpskolan mitt emot konsumtomten vägs in.

Länsstyrelsens synpunkter på planeringen

Länsstyrelsen har i flera yttranden redovisat synpunkter på planeringen av Lerums centrum och planernas inverkan på Säveån. Här citeras några av dessa synpunkter.

Samrådsyttrande 2011-08-30 över förslag till detaljplaner

”I enlighet med de synpunkter som framfördes redan under programsamrådet, måste dock alla förändringar i och intill Säveån ske så att påtaglig skada på riksintresset för naturvård kan undvikas. De stabiliseringsåtgärder som kommer att krävas (även beaktat utifrån befarade framtida ökade flöden och vattenstånd) måste vara tydligt utredda och beskrivna tillsammans med konsekvenser för berörda naturvärden i Säveån. Med upprättandet av nya detaljplaner, återinträder strandskyddet. Strandskyddet gäller både

land- och vattenområden. Ett upphävande inom plan kräver att särskilda skäl enligt 7 kap miljöbalken föreligger, vilka måste framgå i planbeskrivningen tillhörande respektive detaljplan.

Med hänsyn till berörda naturvärden, kan Länsstyrelsen alltså inte slutligt bedöma lämpligheten av föreslagen byggnation förrän beskrivningen av miljökonsekvenser har kompletterats, så att de kumulativa effekterna av samtliga planerade förändringar runt ån klart framgår. Risk för påtaglig skada på riksintresset måste kunna uteslutas, vilket kan komma att kräva att kompensationsåtgärder vidtas.

En helhetsbedömning bör även göras av hur planerade ingrepp i och omkring Säveån påverkar möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormen för den aktuella vattenförekomsten, Säveån mellan Aspen och Sävelången. Vattenförekomsten bedöms ha måttlig ekologisk status och miljökvalitetsnormen är att god ekologisk status ska uppnås senast 2021 (VISS, vatteninformationssystem för Sverige).”

”I beskrivningen av riksintresset för naturvård NRO 14148 Säveån, Nääs, Öjared, Aspen anges som en förutsättning för bevarande att Säveåns dalgång undantas från exploateringsföretag. Vidare anges att värdet kan påverkas negativt av bl.a. förändringar av vattendragets sträckning eller bottenprofil, skogsavverkning längs vattendraget och bebyggelse. Länsstyrelsen har i tidigare yttranden för pågående planering i Lerums centrum framfört att kommunen behöver göra en helhetsbedömning där den nu aktuella planen med dess miljökonsekvenser vägs samman med kommande exploateringar längs ån. Först då är det möjligt att bedöma den sammantagna påverkan och förenligheten med riksintresset för naturvård.”

Yttrande 2 2012-11-08 över planeringsunderlag Säveån

”Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen har tagit fram detta underlag och finner det användbart som grund för fortsatt planering. Länsstyrelsen vill samtidigt understryka att varje detaljplan, som tas fram i området kommer att bedömas i regelrätt ordning gällande Länsstyrelsens prövningsgrunder (12 kap PBL 1987:10 resp 11 kap PBL 2010:900). Föreslagna förändringar måste visa sig vara förenliga med påverkan och konsekvenser på berörda höga naturvärden, innan lämpligheten är slutligt avgjord. Detta tar Länsstyrelsen slutlig ställning till i varje enskilt fall.”

”Länsstyrelsen vill åter peka på vad som är möjligt att genomföra av stabilitetsförbättrande åtgärder utan att påtaglig skada riksintresse för naturvård och Säveåns naturvärden inte slutligt avgöras med översikten som grund. Projektspecifika utredningar behöver tas fram för respektive detaljplan som berörs av stabilitetsfrågor. Översikten ger dock en ökad möjlighet att i varje enskilt projekt belysa kumulativa effekter, vilket Länsstyrelsen ställer krav på.”

”Utöver prövning enligt 11 kap Miljöbalken (vattenverksamhet), vill Länsstyrelsen åter uppmärksamma kommunen på att Natura 2000-prövning kan bli aktuell även om åtgärder sker utanför det skyddade området. Frågan prövas vanligtvis av miljödomstolen om åtgärden sammanfaller med område för tillståndspliktig vattenverksamhet.”

LNF drar av citaten ovan följande slutsatser beträffande de krav som bör ställas på planen för konsumtomten:

- Stabiliseringsåtgärder måste vara utförligt utredda och beskrivna tillsammans med konsekvenserna för berörda naturvärden i Sävån. Även befarande framtida ökade flöden och vattenstånd måste beaktas.
- De kumulativa effekterna av samtliga planerade förändringar runt ån måste klarläggas. Risken för påtaglig skada på riksintresset måste utvärderas objektivt. Den aktuella planen med dess miljökonsekvenser måste vägas samman med kommande exploateringar längs ån. Först då är det möjligt att bedöma den sammantagna påverkan och förenligheten med riksintresset för naturvård.
- En helhetsbedömning måste göras av hur planerade ingrepp i och omkring Sävån påverkar möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormen för vattenförekomsten, Sävån mellan Aspen och Sävelången.
- Natura 2000-prövning kan fordras även för åtgärder som ger indirekt påverkan utanför de skyddade Natura 2000-områdena.

Geotekniska förhållanden och påverkan på Sävån

Enligt planbeskrivningen och den fördjupade stabilitetsutredning som utgör geotekniskt underlag består de översta jordlagren på konsumtomten av flytbenägen siltjord. Det finns därför avsevärd risk för utflytning av uppslammad silt i Sävån under schaktningsarbeten.

Enligt stabilitetsutredningen kräver byggande enligt planförslaget betydande avschaktning av den branta slänten utmed Sävån. Slänten närmast ån lutar idag ca 1:1 och skall schaktas ned till 1:3 från överkanten på erosionsskyddet på nivån +24,5. Detta gäller rimligen under förutsättning att erosionsskyddet är intakt och inte skadas under schaktningen.

Erosionsskyddets status är emellertid inte tillfredsställande klarlagd, framför allt under vattenytan: *"Befintliga erosionsskydd bedöms, enligt okulär besiktning, vara i stort intakta."* Att så inte är fallet genomgående konstaterades vid LNF:s besök 2012-12-18. Nedanför den stora boken finns ett tydligt avbrott i erosionsskyddet. Det är uppenbart att enbart okulärbesiktning inte är tillfredsställande som underlag för att avgöra om det befintliga erosionsskyddet ger långsiktig stabilitet utan åtgärder i åns botten eller strandlinje. Denna slutsats bestyrks ytterligare av följande konstaterande i stabilitetsutredningens bilaga C1: *"Befintligt erosionsskydd har antagits vara ca 0,3 m tjockt och sträcker sig från åbotten och upp till nivå +25."* Det är enligt LNF:s uppfattning inte tillfredsställande att avgöra eventuell betydande påverkan på riksintresset baserat på osäkra antaganden och okulärbesiktning.

Planbeskrivningen anger: *"Avschaktning bör utföras på ett så skonsamt sätt som möjligt så att befintlig trädvegetation kan bevaras."* Den befintliga trädvegetationen beskrivs på följande sätt *"Vegetation i strandlinjen, som är svårast att återplantera och av störst värde för fiskfaunan, står inom det befintliga erosionsskyddet och kommer därför inte att påverkas av de nu aktuella geotekniska åtgärderna."* Detta är en missvisande beskrivning som inte överensstämmer med verkligheten. Det är endast spridda träd som växer direkt i erosionsskyddet. Risken är avsevärd att dessa träd skadas vid schaktning eller måste tas bort, om erosionsskyddet vid närmare undersökning visar sig vara otillräckligt och måste förbättras eller kompletteras.

Den planerade byggnaden med 15 våningar kräver omfattande stödpålning som grundläggning. Planområdet är glest undersökt, varför slutsatser beträffande pålningsdjup, inverkan av pålningen mm är osäkra. Kompletterande undersökningar krävs enligt konsultens redovisning. Detta innebär även att tilltänkta grundläggningsarbetens inverkan på Sävån för närvarande inte går att klarlägga, dvs det finns inte tillräckligt geotekniskt underlag för att ens avgöra om uppförandet av byggnaden innebär betydande miljöpåverkan på ån och i så fall påverkans omfattning.

Vattenverksamhet?

För vattenverksamhet krävs tillstånd enligt miljöbalkens kap 11, där det också framgår vad som är tillståndspliktig vattenverksamhet.

Enligt miljöbalkens 11 kap 2§ avses med vattenverksamhet bland annat *”bortledande av vatten från eller grävning, sprängning och rensning i vattenområden samt andra åtgärder i vattenområden om åtgärden syftar till att förändra vattnets djup eller läge”*. Vidare anges i 11 kap 4§: *”Med vattenområde avses ett område som täcks av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd.”*

I planbeskrivningens avsnitt *”Geotekniska rekommendationer”* anges att åbrinkens släntlutning måste minskas genom avschaktning ner till nivån +24,5 meter (överkant erosionsskydd). I avsnittet *”Vattennivåer”* redovisas att SMHI har beräknat att dygnsvärdet av högvattenföring med 100 års återkomsttid är +26,0 meter. År 2100 beräknas motsvarande nivå bli +26,2 meter och med 70% tillägg +27,3 meter.

Med beaktande av vad som anges i miljöbalkens 11 kap och angivet beräknat högsta vattenstånd kan konstateras att avschaktningen åtminstone nedanför nivån +26,0 kräver tillstånd för vattenverksamhet. Denna fråga är över huvud taget inte övervägd i planförslaget. Det är uppenbart att vattenverksamheten dessutom innebär betydande påverkan på riksintresset Sävån.

Betydande miljöpåverkan?

I dokumentet Behovsbedömning redovisas kriterierna för när en plan eller ett program kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Två av punkterna är aktuella ifråga om det aktuella planförslaget och övriga planförslag som utgår från programmet för Lerums centrum. Här refereras punkterna inte i negerad form som i kommunens dokument.

- På ett betydande sätt påverkar några områden eller natur som har erkänd nationell eller internationell status, t ex riksintressen eller naturreservat.
- Påverkar Natura 2000-områden eller andra särskilt skyddade områden och därmed kräver tillstånd enligt 7 kap 28§ MB.

Enligt LNF:s uppfattning påverkar planen för konsumtomten riksintresset Sävån på ett betydande sätt. Avschaktning måste enligt ovan ske i Sävåns vattenområde. Avschaktningen av slänten ner till överkanten av erosionsskyddet innebär dessutom att all träd- och buskvegetation inom riksintresset utom eventuellt spridda träd i erosionsskyddet måste avverkas. Att så är fallet framgår av kartan i bilaga E till den fördjupade stabilitetsutredningen.

I planbeskrivningen hävdas att planens ekologiska konsekvenser på Sävån skulle vara av tillfällig natur:

”Markytorna som tas i anspråk för bebyggelse är i huvudsak redan ianspråktagna och hårdgjorda. Åtgärder som krävs för att säkerställa stabiliteten kommer dock att tillfälligt påverka naturvärdena utmed Sävån, då befintlig vegetation kommer att påverkas. Naturmiljön ska återskapas med en vegetationsridå utmed ån. Vegetation i strandlinjen som hänger över ån kommer delvis att kunna sparas för att behålla skuggningen av vattenytan. Långvarig påverkan har inte bedömts uppkomma, inte heller påtaglig skada på riksintresset.”

LNF delar inte denna missledande beskrivning. Strandbrinken kommer att schaktas ned och eventuella återplanterade träd kräver åtminstone några årtionden för att rimligt ersätta nuvarande träd. Det är enligt LNF:s uppfattning frågan om både långvarig påverkan och påtaglig skada på riksintresset.

Enligt LNF:s uppfattning ger dessutom de tre planförslagen som berör Sävån (bron över Sävån, bostäder vid Torpskolan och bostäder väster om Häradsbron) betydande indirekt påverkan på de båda Natura 2000-områdena Sävån övre och nedre. Se citatet ovan i avsnittet om Länsstyrelsens synpunkter beträffande bevarandeplanen 2005-12-20 för Natura 2000-området Sävån nedre delen.

Med hänsyn till ingreppen i Sävån för erosionsskydd och ökad stabilitet ger de tre planförslagen tveklöst betydande påverkan på Sävåns riksintresse för naturvård, framför allt om den sammanlagda påverkan av de tre planförslagen beaktas.

Att planerna måste ses som en helhet ifråga om natur- och miljöpåverkan framgår bland annat av följande mening ur beskrivningen av planprocessen i den aktuella planbeskrivningen:

”Samtliga detaljplaner för utveckling av centrum utgår från programmet för Lerums centrum, godkänt av kommunstyrelsen 2007-03-28.”

Beträffande inverkan på Sävån uttrycks behovet av helhetssyn mycket tydligt i den naturvärdesinventering som biläggs miljökonsekvensbeskrivningen, se ovan i avsnittet om Sävån.

Det är uppenbart att LNF:s uppfattning om behovet av helhetsbedömning delas av Länsstyrelsen, vilket framgår av följande citat från miljökonsekvensbeskrivningen som ingick i det tidigare samrådsunderlaget för den aktuella planen: *”Länsstyrelsen ansåg att kommunen bör göra en helhetsbedömning där miljökonsekvenserna av detaljplanen för Torp 2:80 vägdes samman med miljökonsekvenserna av kommande exploateringar längs ån.”*

LNF drar slutsatsen att enligt förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar de tre planerna inte var för sig kan värderas fristående från helheten ifråga om värderingen av betydande miljöpåverkan på Sävån. Det är uppenbart att beteckningen betydande miljöpåverkan inte kan kringgå genom att stycka ner planeringen i så små bitar att varje bit inte anses ha betydande miljöpåverkan. Framför allt är det uppenbart att utvärdering måste ske av den samlade påverkan på Sävån av planerad bebyggelse på konsumtomten och Torpskolans parkering på motsatt sida av ån.

Trafik

I planunderlagets bullerutredning antas att trafikökningen är 2% per år baserat på underlag från perioden 2005-2012. Av detta dras följande slutsatser:

”Om ny bro över Sävån inte byggs innan år 2020 kommer trafikmängderna på Göteborgsvägen och Häradsbron att bli högre jämfört med om bron byggs. Trafikökningen per år uppskattas till 2 % vilket innebär en trafikökning år 2005-2020 med 30 % för Göteborgsvägen och Häradsbron.”

I planbeskrivningen finns följande redovisning av trafikförhållandena:

”Föreslagen byggnation kräver ombyggnad av Göteborgsvägen för att tillgodose mark för gång- och cykelväg, liksom angoringsficka. Illustrationsplanen visar en föreslagen gatusektion där ytan för bilar minskats. Längs fasaden för föreslagen ny byggnad går gång- och cykeltrafik. En angörningsyta, avsedd framför allt för servicefordon och transporter, finns framför byggnaden längs Göteborgsvägen. Förslaget kan på ett enkelt sätt anpassas från byggskedet till ett skede där befintlig rondell finns kvar, och i en möjlig framtid, till ett skede då rondellen kan tas bort och trafik flyttas till ny bro över Sävån.”

LNF konstaterar att den beräknade trafikökningen uppenbarligen inte ens ifrågasätts, trots att den framstår som orimlig i ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv och med utgångspunkt från Lerums kommun miljövision. Den orimliga trafikökningen utnyttjas istället för att förutsätta att en ny bro byggs över Sävån. Hur den kraftiga trafikökningen förväntas påverka andra delar av Lerums centrum redovisas inte.

Värdefulla träd

I planbeskrivningen finns följande avsnitt om värdefulla träd:

”Enstaka värdefulla träd finns i form av en stor bok i direkt anslutning till planområdet samt en ek vid Häradsbrons landfäste. Båda dessa ska sparas vid planens genomförande. Särskild uppmärksamhet ska råda så att träden inte skadas av schaktning. En större ek tas ned vid Göteborgsvägen.”

LNF anser att båda ekarna är lika värdefulla, borde värderas likvärdigt och att båda ekarna bör finnas kvar. Det tar storleksordningen 75-100 år att återfå motsvarande ekar i Lerums centrum. De befintliga ekarna har i motsats till den redan rötangripna boken förutsättningar att leva i åtskilliga hundra år, medan höghuset ”Pärleporten” sannolikt kommer att behöva rivras om några få årtionden.

Solstudie 2012-11-05

LNF konstaterar att planerad byggnad i planområdet framför allt kommer att kasta skugga över Sävån och dess stränder. Detta förhållande behandlas inte i det nu aktuella planunderlaget. I det tidigare samrådsunderlagets miljökonsekvensbeskrivning för den aktuella planen framhölls emellertid att denna skuggning skulle kunna kompensera för borttagen strandvegetation. Det finns inga belägg för att så skulle vara fallet. Den strandnära vegetationen ger helt annan typ av beskuggning och skydd för vattenorganismer. Exempelvis utnyttjar kungsfiskaren överhängande vegetation nära vattenytan för att undvika störande ljusreflexer, när den sitter och spanar efter fisk i vattnet.

Det kan även konstateras att den under dagtid långvarigt beskuggade strandremsan blir mindre attraktiv för rekreation.

Avslutande synpunkter

Sammanfattningsvis tar LNF avstånd från planförslaget. LNF konstaterar att planen tveklöst innebär betydande miljöpåverkan. Planen ingår som del i ett större projekt för sammanhållen bebyggelse, köpcentrum och parkeringsanläggningar och vars samlade miljökonsekvenser inte har utvärderats.

Planhandlingarna framstår enligt LNF:s uppfattning som motsägelsefulla, tendensiösa och vad gäller miljökonsekvenser ofullständiga. Detta gäller i särskilt hög grad frågorna om vattenverksamhet och betydande miljöpåverkan på Sävån.

Lerums Naturskyddsförening

Olov Holmstrand
ordförande